

Ο.-

Ἀπὸ τὴν Ποντιακὴν λαογραφίαν. - Ἡ σημασία τῆς λαογραφίας ἀπὸ ἄποψη ἔθνικο-κοινωνική. - Κείμενο Στάθη Εὐσταθιάδου. - Μουσική ἐπιμέλεια Ἡρ. Κοκοζίδη. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης.

... τὸ σῆμα σβῆνει ...

Μὲ ἀφορμὴ δυὸ ἐπιστολές, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, θὰ ποῦμε λίγα λόγια γιὰ τὴ σημασία τῆς Ποντιακῆς λαογραφικῆς ραδιοφωνικῆς προσπάθειας ἀπὸ ἄποψη ἔθνικο-κοινωνική.

Ἀλλὰ ἄς ἀκούσωμε πρῶτα ἓνα παλιὸ Ποντιακὸ τραγούδι.

... ΛΥΡ - ΤΡΑΓ ...

Ἡ συγκέντρωση τοῦ λαογραφικοῦ μας ὕλικου καὶ εἰδικώτερα τοῦ ὕλικου, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκπομπῆς μας, - τραγούδια, χοροὶ, ἱστορικὰ σημειώματα, διάφορες ἀναλύσεις κλπ. - καὶ ἡ διάδοσή του, μπορεῖ νὰ ἐπιδράσῃ εὐεργετικὰ στὴν καλλιέργεια τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου καὶ νὰ γίνῃ συμβολὴ θετικῇ στὴν θεμελίωση τοῦ μεθαιωνίου πολιτισμοῦ, στὴν στερέωση τοῦ ἠθικοῦ του βάθρου. Ὁ κάθε λαὸς πορεύεται στὸ μέλλον μὲ ὁδηγὸ τίς ἐθνικὲς του παραδόσεις, μὲ τὴν ψυχὴ ἐμπνευσμένη μὲ τὰ νάματα τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖον στὸ παρελθὸν ἐργάστηκαν ἀναρίθμητες γενεές.

Ἀλλὰ στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ παραθέσωμε μιὰ χαρακτηριστικὴ περιήγηση ἀπὸ τὴν ἐμπεριστατωμένη ἐπιστολὴ ἑνὸς εὐγενικοῦ ἀκροατῆ μας, τοῦ Καλλίνικου Ἰωαννίδη, - Νεοκτιστὰ Πολίχνης. Μεταξὺ ἄλλων ὁ ἀκροατὴς μας γράφει:

" Ἄν σκεφθοῦμε τὸ ραδιόφωνο ὡς ἓνα μέσον προπαγάνδας τοῦ ἔθνους, τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ τὴν καλλιέργεια τῶν ψυχικῶν μας συναισθημάτων, μὲ βάση τὰ ἐθνικὰ μας ἰδεώδη, τὸν ἐθνικὸν μας πολιτισμὸν, μποροῦμε νὰ καταλάβωμε τότε τὴ μεγάλη σημασία, ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ μιὰ λαογραφικὴ ἐκπομπή, ὅπου τὴ βάση τῆς θὰ ἀποτελεῖ ὁ ἐθνικὸς παλμός, τὰ στοιχεῖα τοῦ παραδοσιακοῦ, τοῦ ψυχικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ λαοῦ μας ".

Αὐτὰ μᾶς γράφει ὁ Καλλίνικος Ἰωαννίδης καὶ μᾶς στέλνει ἓνα ᾠρατὸ Ποντιακὸ δημοτικὸ τραγούδι, ποὺ μᾶς εἶναι γνωστὸ, ἀλλὰ σὲ ἄλλη παραλλαγή, γι' αὐτὸ θὰ τὸ μελετήσωμε μὲ προσοχή. Ἐπίσης μᾶς στέλνει τρία ἐξαιρετικὰ, ἀπὸ ποιητικὴ ἄποψη, δίστιχα τῆς ἀγάπης, ποὺ θὰ ἀκούσετε σὲ λίγο.

Καί τώρα ἡ δεύτερη ἐπιστολή. Μᾶς γράφει ἡ δὲς Εὐτυχία Στεφανίδου - φιλόλογος, Κολοκοτρώνη 17 Σταυροῦπολις - Θεσ/νίκη.

Οἱ Πόντιοι αἰσθάνονται βαθειὰ ἱκανοποίηση στὴν ψυχὴ τους ἀκούοντας τὴν Ποντιακὴ λαογραφικὴ ἐκπομπή τοῦ σταθμοῦ, ποὺ μεταδίδεται καθὲς Κυριακὴ στίς 10 καὶ μισὸ τὸ πρωὶ ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τοῦ Στρατιωτικοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Θεσ/ν.

τικοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Θεσ/νίκης. Στὴν ἐκκλήση τῆς ἐκπομπῆς γιὰ ἀποστολὴ λαογραφικοῦ ὑλικοῦ πρὸς αὐτήν, πρέπει νὰ ὑπάρχη ἀνταπόκριση, καὶ θὰ ὑπάρξῃ ἀνταπόκριση, γιὰτὶ ἡ συμβολὴ τοῦ καθενὸς στὴν ἐπιτυχία αὐτοῦ τοῦ προγράμματος ἀποτελεῖ καὶ ψυχικὴ ἀνάγκη καὶ καθῆκον ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ χρέος κοινωνικοῦ. Σὰς στέλνω δίστιχα καὶ ἓνα γνωμικὸ λαϊκῆς φιλοσοφίας. "

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ καὶ τοὺς δυὸ ἀκροατὰς μας γιὰ τὶς γνώμες τοὺς καὶ γιὰ ὅ,τι μᾶς ἔστειλαν.

Τὸ γνωμικὸ τῆς λαϊκῆς φιλοσοφίας ἔχει τὶς ρίζες του στὴν πανάρχαια Ἑλληνικὴ παράδοση, ὅπου οἱ Ἕλληνες μὲ πάθος ἀγαποῦσαν τὶς φιλοσοφικὰς ἐνασχολήσεις καὶ θεωροῦσαν τὴν φιλοσοφίαν ὡς τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ μέσο γιὰ τὴν ἀνεύρεση καθῆκτος ἀλήθειας, γιὰ τὴν εἰρήνευση, ἡρεμία καὶ κατανόηση ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὅλα αὐτὰ μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν, ὅταν ὑπάρχη νοῦς, μυαλό..... Μὰ ὅταν λησπῇ;.....τότε.....

" Κωφὸν καμπάναν κι' ἂν λαλεῖς, τρελλὸν κι' ἂν συμβουεύης, καὶ μεθυσμένον ἂν κερᾷς, τὰ τρία ἓναν εἶναι ". Ἐπαναλαμβάνω καὶ προσέξτε τὴν σημασίαν τοῦ γνωμικοῦ. " Κωφὸν καμπάναν κι' ἂν λαλεῖς, τρελλὸν κι' ἂν συμβουεύης, καὶ μεθυσμένον ἂν κερᾷς, τὰ τρία ἓναν εἶναι "

..... ΔΥΡ - ΤΡΑΓ

Ἄς σ' ἄσπρα κι' ἄς σὰ κρόκινά εἰσαι ζωγραφισμέντα,
καὶ μέ τὰ χάρεις τῇ Θεοῦ εἰσαι τονατεμέντα.

Τ' οὐρανοῦ τὰ πετούμενα, τ' οὐρανοῦ τὰ πουλιά,
ἐνάτσαν κι' ἐζωγράψανε τ' ὁμματί σ' τὰ πλουμιά,

Ἀπὸ σ' ὁμμάτια σ' τ' ἔμορφα, ἐγάπ' πῶς ἔν γραμμένον,
ἀνοιξὸν ἄς ἐλέπ' ἄτα, κι' ἡ κάρδια μ' ἔν καμμένον.

Ἡ ἐτοιμότητα καὶ ἡ σατιρικὴ διάθεση, ἀποτελοῦν χτυπητὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ποντιακοῦ πνεύματος. Ἡ σατιρικὴ διάθεση στὸ λόγον, ἀποτελεῖ λαμπρὸ μέσο ἐξατμίσεως τῶν παθῶν καὶ δημιουργίας εὐχάριστης ἀτμόσφαιρας. Ἀνήκει καὶ αὐτὸ στὴν πανάρχαια Ἑλληνικὴ παράδοση.

Ἀκοῦστε νᾶτι σὰν ἀνέκδοτο, ποῦ ἔχει τὰ στοιχεῖα καὶ τῆς ἐτοιμότητος καὶ τῆς σατιρικῆς διαθέσεως.

(Σύγχρονος γέρος Πόντιος, σατιρίζοντας τὴν ἀγραμματοσύνη ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τοῦ εαυτοῦ του, ἀναφερόμενος σὲ πρὸ Χριστιανικὸ γεγονός, εἶπε, ὅτι τότε ἀπουσίαζε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸ ξέρει).

..... (ἀφήγηση)

Συνεχίζομε τὸ πρόγραμμά μας μὲ δίστιχα τῆς ξενητείας.

..... ΔΥΡ - ΤΡΑΓ

• Ακούστε τώρα τό εϋθυμο έρωτικό τραγουδάκι
" Θεία μ'ή κουτσή σ' "

• • • • • ΛΥΡ - ΤΡΑΓ • • • • •

Καί τώρα μία ανακοίνωση, πού κατά κάποιον τρόπο βρίσκει θέση μέσα στά πλαίσια τής λαογραφικής μας έκπομπής: - 'Ο Ποντιακός Θίασος Θεσ/νίκης, του οποίου ή άποστολή είναι λαογραφική καί τμήμα του ακούτε στίς έκπομπές αυτές, πιστεύει, ότι θά μπορέση νά ανταποκριθή στην πρόσκληση δυό χωριών με κατοίκους κατά πλειοψηφίαν Ποντίους, ήτοι τής Σφενδάμης καί τής Σαλώνας τής ~~Εκπαιρέτης~~ ^{καί κατεστραμμένης}, γιά ματάβαση του θιάσου έκει πρός πραγματοποίησιν Ποντιακών θεατρικών παραστάσεων. Αυτό μπορεί νά πραγματοποιηθῇ ένα Σαββατο-Κύριακο. Αγαπητοί μας φίλοι από τήν Σφενδάμη καί τή Σαλώνα, λίαν προσεχώς έλπίζομε νά προσδιορίσωμε τό Σαββατο-Κύριακο, πού θά σάς επισκεφθούμε. Σας εύχαριστούμε γιά τήν εύγενική σας πρόσκληση.

• • • • • ΛΥΡ - ΤΡΑΓ • • • • •

Τό ακόλουθο τραγούδι είναι τό τελευταίο τής έκπομπής μας.

• • • • • ΛΥΡ - ΤΡΑΓ • • • • •

Στό σημείο αυτό τελειώνει ή έκπομπή μας. Κοντά σας καί πάλι τήν έρχόμενη Κυριακή, αυτή τήν ώρα, 10 καί μισό τό πρωί - πρόγραμμα Στρατιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού Θεσ/νίκης.

• • • • • Σ Η Μ Α • • • • •

• Ακούσατε τήν έκπομπή μας..... - 'Από τήν Ποντιακήν λαογραφίαν..... γραμμένη από τόν Στάθη Εϋσταθιάδη.

• • • • • τό σήμα σβήνει • • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •